

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese:
Joi'a si Duminec'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri estorne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunziurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscrise nu se
retransitu.

Nr. 23.

Cu 1 Aprile st. v. 1880 se incepe unu nou abonamentu la

„GAZET'A TRANSILVANIEI“

Rogamul pe On. Domni prenumerant ai fóiei nostré, alu caroru abonamentu a espiratu cu 31 Martiu st. v. 1880, se binevoiesca a si'lu re-moi de cu vreme, pentru că diuariulu se li se pótá tramite regulatu. De la 1 Aprile st. v. incolu diuariulu se va tramite numai aceloru domnii, cari au binevoit u a-si reinuoí abonamen-tulu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adressele d-lorū esactu, aratandu si post'a cea mai aprope de loculu, unde locuiescu.

Pretiulu abonamentului la „Gazet'a Transilvanie“ este:

pentru Brasovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungaria cu post'a: pe trei luni 2 fl 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasovu.

Se ne constatamu dreptulu electoralu!

Brasovu 15 Martiu v. 1880.

Istiente de a intrá in discussiunea vitalei ces-se in numerulu penultimu alu fóiei nóstre nemplinim o datoria ce ne-o dictéza

tratu la mai multe ocasiuni cătu de asupri pentru noi Romanii din Transilvania lega electorală. Déca voiesci se judeci gradulu de libertate de care se bucura unu poporu intr'unu statu constitutiunalu intréba 'lu ce dreptu electoralu are, căci pe acestu dreptu se baseaza tóte cele-drepturi. Acésta a csioma de statu moderna aplicandu-o la poporulu transilvanu trebue se ajungem la resultatulu, că Romanii transilvanj, doue din trei parti ale poporatiunei tieriei, sunt că si eschisi dela dreptulu electoralu, prin urmare libertatea de care se bucura sub parintesculu guvernugurescu este = zero.

E unu faptu incontestabilu, că in tóta monarchia austro-ungara numai Romanii din Transilvania se afla intr'o stare esceptionala cu privire la dreptulu electoralu. In Transilvania se alege si astadi totu dupa sistemulu din veaculu trecutu, candu Romanii erau eschisi dela tóte drepturile, pe cari le secuiestraseră Ungurii, Secuii si Sasii privilegiati de unde vine, că, pre candu cei din urma, minoritatea, esercéza si astadi acestu dreptu in mesura destulu de estinsa, Romanii sunt des-potati de elu mai cu deseversire.

Pentru că cineva se fia alegétoriu in Transilvania se cere că se platésca o contributiune mai indotu de mare că in Ungaria. Censulu in Transilvania e de 8 fl 40 cr. contributiune directa, pe caudu in Ungaria e numai de 5 fl. Acésta ajunge spre a ilustrá deosebita atentiu cu care este trac-tat poporulu transilvanu.

De astadata scopulu nostru nu e de a face o critica a legei electorale, care la cei mai multi le este forte bine cunoscuta, ci voimur numai a constata că dupa convictiunea generala pe bas'a acestei legi Romanii transilvani nu au nici o libertate de atiune.

Magniarii si-au ajunsu scopulu pentru care au dusu acea lege. Situatiunea fortata ce ne-a creat o incedecum se nu ne descurageze.

Trebue se luptam in unire si cu energia spre a iesi din ea.

De aceea déca si suntemu mai pretutindeni in minoritate, déca si scimu, că eserciarea dreptului nostru electoralu este sub impregiurările actuale ilusoria, avemu totusi dator'a că, cei ce posedemus acestu dreptu si dupa legea asupritore de astadi, se ne interesam de elu si se ni'lui constatamu, căci numai asia potemu continua cu succesu lupt'a legala pentru recastigarea drepturilor nóstre.

Nu mai trebue se-o spunemus că interesulu nostru este că se avemu cătu mai multi alegétori, căci acestia voru fi in prim'a linea chiamati a representá caus'a poporului nostru asupritu. Atâtu particularii cătu si comitetele electorale din tóte partile sunt datore prin urmare a veghiá că toti se fia inscrisi in listele electorale.

Dupa lege, cei ce voiescu se fia inscrisi in liste electorale ale anului currentu 1880 presupunendu, că intrunescu tóte conditiunile, trebue, că pénă la 15 Aprile stilu nou 1880 se fia solvitu contributiunua pe anulu trecutu 1879 pénă la unu cruceriu. Déca au implinitu conditiunea acésta au dreptu a pretinde, că se nu fia lasati afara din liste. Pe bas'a listelor electorale din anulu currentu se voru face alegerele dietale la 1881.

Dreptulu de alegere dietalu dà dreptu si la alegerele din municipie, la universitatea sasésca s. a. De aceea repetim: Se ne constatamu fara amanare dreptula de alegere!

Cronic'a evenimentelor politice.

Un'a din multele probleme grave cu cari are se se ocupe guvernulu ungurescu si cari i rapescu atatu de multu timpulu, incătu nu se mai pote gandi la serman'a Transilvania si la poporatiunea ei romana, este cestiunea pactului finanicar iungaro-croatice. Deputatiile regnicolare, cari se occupa de unu timpu fórté indelungatu cu resolvarea acestei cestiuni, o patiescu că si comissionile greco-turcesci, cari si au fostu pusu de scopu regularea fruntarielor grece, adeca nu potu ajunge la nici unu resultatu. Croatii voru se profite de situatiune si se dobendésca concesiuni cătu mai mari. Si au si dreptu Croatii se pretinda dela dlu Tisza cătu de multu, căci dora ei au fostu, cari cu voturile loru l'au scapatu de atatea ori de perire.

Vediendu, cătu de greu merge cu nou'a imparaungaro-croata, guvernulu ungurescu a fostu resturnatu pe banulu Mazuranici si a numitul in loculu lui pe comitele Peiacevici, care se se fia oferit u a mediuloci incheierea pactului spre multiamirea d-lui Tisza. Omulu dice inse multe si puçine le pote implini. Asia i sa intemplatu si nouliu banu. Croatii ceru concessiuni insemnante in cestiunea fondurilor scolastice si a veniturilor granitiarescu. Comitele Peiacevici a dusu sciri fórté neplacute d-lui Tisza la Budapest'a, Croatii ilu amenintia cu aceea, că voru votá pe viitoru cu opositiunea. Ce folosescu tóte angajamentele, ce le-a tuatu nouliu siefu alu guvernului croat, déca Croatii sunt asia de incapabilitati. Partid'a lui se vede, că nu e prea mare. In septeman'a acésta se astépta reintorcerea banului Peiacevici la Agram si atunci se voru tiené acolo conferintu cu capii difertelor partide spre a stabilí definitivu propositiunile croate. Déca aceste propositiuni voru placé d-lui Tisza, atunci va remané comitele Peiacevici la postu'u seu, déca nu, va trebui se repasiésca. Croatii inse potu dejucá tóte planurile guvernului ungurescu prin aceea, că voru remané constanti in pretensiunile loru. Chiaru si atunci, candu deputatiile regnicolare s'ar' intielege intre sine, mai remane inca diet'a croata, care trebue se 'si dè consemtimentulu!

Diuarulu „L'Indépendance Belge“, vorbindu despre distins'a primire ce a avut'o la Berlinu ministrulu Bratianu si despre scopulu caletoriei lui díce intre altele: „Cu tóte a-cestea, ni se asigura din Berlinu, că nu e vorba despre incheierea unei alianta a priori intre Romania cu Germania seu cu Austria. Inse Romania este impinsa, prin situatiunea s'a geografica si prin gruparea puterilor in Europa, se cultive de preferintia relatiuni bune cu cele dòue tieri, ceea ce va si face. Dér' de aci pénă la o alianta formală este o distantia óre care, pe care numai fantasia navelistilor este in stare de a o trece cu usiurintia.“

„Cătu despre afacerea Arab-Tariei, se pare a fi esactu, că a fostu vorb'a de cătuva timpu in intrevorbiri confidentiale, despre unu traseu de frontieră diferit u de celu aiu comissiunei de delimitatiune si care ar' ave de efectu de a neutralizá fortaréti'a Arab-Tariei, data Romaniei. Dér' a-sertiunea unoru diare vienesu, dupa care acésta propunere ar' fi deja decisa in favórea Rusiei si contra Romaniei, este celu puginu prematura. Este adeveratu numai, că la Bucuresci lumea este preocupata in acésta privintia si din acestu motivu guvernulu romanu a invocat u inaintea puterilor, in virtutea caruia comissionea de delimitare a fostu numita si a trasu frontier'a, conformu dorintelor si interesselor Romaniei.“

Foile oficiale din Petersburg si Berlin emuléza un'a cu alt'a in publicarea de dovedi de amicitia, ce si le dau de unu timpu incóce cu ostentatiune potentati marilor poteri nordice, unchiulu si nepotulu. Unchiulu, imperatulu Wilhelm, a felicitatu mai antaiu pe nepotulu, imperatulu Alesandru, cu ocaziea jubileului seu, scriosrea acésta s'a publicatu in Monit. din Petersburg si ne este cunoscuta. Mai tardiua ia scrisu o epistolă privata, care nu s'a publicatu. Acumu publica Monitoriulu din Berlin, „Reichsanzeiger“ telegramele ce s'au schimbatu cu ocaziea dilei nascerei imperatului Wilhelm intre acesta si imperatulu Alesandru.

In dimineati'a dilei de 22 Martiu a gratulatu nepotulu dela Petersburg unchiului la diu'a nascerei a 83-a dicéndu intre altele: „Contezu mai multu, că ori caudu, pe amicitia Vostra vecchia si constanta, precumu poteti Voi se contati pe a mea pentru sustinerea si consolidarea bunelor raporturi intre cele dòue natiuni ale nóstre, cari sunt de acordu cu interesele loru comune“. La telegram'a acésta a respunsu Unchiulu dela Berlinu: „Semtieminte si dorintele, ce mi le esprimati in numele Vostru si alu imperatesei, mi sunt o noua dovada a vechiei Vósstre amicitie, care e atatu de necessaria pentru ferircirea celor dòue natiuni ale nóstre cătu si pentru mantienerea pacei europene“ s. a.

La acésta telegrama imper. Wilhelm a mai adausu un'a, prin care multiimesce Tiarului cu cuvinte si mai calduróse pentru toastul oficialu, ce l'a tienetu cu ocaziea serbarei dilei nascerei sale. Manifestarile aceste reciproc dovedescu, că cei doi monarchi isi dau tóta silint'a de a restabili earasi pe deplinu relatiunile vechi amicabile intre statele loru, cari au fostu sdruncinate incatuva prin demersurile ultime ale lui Bismarck. Déca Bismarck se pote intielege cu Pap'a dela Rom'a, de ce se nu se pote impacá inca si cu ómenii Papei dela Petersburg, căci in cele din urma nici elu nu e alt'a de cătu primulu ministru alu Papei dela Berlinu. Astfelui istoria timpiloru viitori ar' ave se inregistreze alianta celor trei Papi, a celui romano-catolicu, ortodoxu-orientalul si protestanticu cu scopu de a suprimá socialismulu si nihilismulu, numai de nu ar' suferi prin reactiunea acésta prea multu adeverat'a causa a libertatii.

„Deutsche Ztg.“ comunica, că imperatulu Austriei s-ar fi hotarită a caletorila tómna in Galiti'a si a asistă in Lemberg la deschiderea nouei cladirii a dietei galitane. Imperatulu a impartasit intentionea să mai multor magnati poloni. In urmă acăstă cercurile aristocratice din Lemberg se gandesc seriosu a face preparative pentru o primire stralucita a domnitorului.

Banc'a nationala a Romaniei.

Positunea politica a Romaniei fiindu acumă bine definită, chiamarea oménilor sei de statu este de aci înainte se îngrijescă a-i crea o poziune sigură și pe terenul economic și industrial. Desvoltarea agriculturii, a comerciului și a industriei interne, trebuie se formeze de aci înainte unu punctu de capetenia in program'a ori-carui partidu politicu seriosu, deoarece numai in chipul acestă pote ajunge intregu poporul romanu la o bună stare, condiție neaperata pentru că statul se mărgă bine și se prospereze. Suntemu fără fericiți, că potem inregistră unu incepșu facutu in astă diriectiune. Camer'a deputatilor a votat in fine legea pentru intemeierea unei banchi nationale, fundamentalu creditului publicu, creditu necessariu pentru inlesnirea și multiplicarea transacțiunilor comerciale și industriale. Dispozițiunile principale ale acestei legi sunt:

Banc'a se fundă cu unu capitalu de 30 de milioane de franci emissibilu de 60,000 de aciuni la purtatoriu in valore nominala de 500 franci. Din acestu capitalu statul acopere a treia parte, celelalte 20 de milioane se acoperu prin subscripții publice. Patru actiuni dău dreptul la unu votu in adunarile generale ale banchii, mai multu de 10 voturi nu pote se capete niminea, ori care ar' fi numerulu aciunilor ce possede. Banc'a are dreptul esclusivu (art. 1) de a emite bilete de banca la purtatoriu; sum'a biletelor in circulație va fi reprezentata prin valori lesne de realizatu. Banc'a va trebui sa aiba unu numerarul metalicu de o treime din sum'a biletelor emise (art. 12). Biletele voru fi platite la presentare in auru său in argintu. Guvernul este datoriu a-le primi la tōte cassele statului, precum si la cassele altoru stabilimente dependente de guvern (art. 14). Bancei nu-i este permis sa aiba proprietati imobile, de cătu pe acelea de cari are trebuintă pentru serviciile sale (art. 10). Operatiunile bancei sunt prescrise prin art. 9. Ele constau in a discomptă său cumpera politie, bilete la ordine seu alte efecte, avendu de obiectu operatiuni de comerciu si bonuri de tesauru in marginile prescrise de statute; a face comerciul metaleloru de auru si de argintu: a-se insarcină cu incassarea efectelor, ce-i voru fi incredintate de particulari său de diferite stabilimente; a face avansuri de fonduri pe bucati său pe monete de auru ori de argintu; a primi sum'a in contu-curentu si in depositu, titluri, metale pretiose si monete de auru si de argintu si in fine a face avansuri in contu-curentu său a face avansuri pe termine scurte pe depozite de efecte publice nationale, scrisuri fonciare său alte valori garantate de statu in marginile si conditiunile ce le va fixa dupa impregiurari administrative in unire cu consiliul censorilor sub aprobatuia ministrului de finance.

Banc'a se va administra de unu guvernatoru si de 6 directori, cari formă consiliul de administratiune alu bancei (art. 17). Ea va fi priveghiată de 7 censori (art. 18). Consiliul de administratiune cu cei 7 censori formă consiliul generalu alu bancei (art. 10). Banc'a va mai avea unu comitetu de scomptu numitu de consiliul generalu (art. 20). Guvernatorul bancei va fi romanu; elu va fi numit de guvern pe terminu de 5 ani; elu nu pote face parte din nici unul din corpurile legiuitorie si nici nu se poate ocupa cu vre-o ramura de comerciu. Guvernatorul înainte de a intră in functiune trebuie se probeze, că posedă 40 de aciuni. (art. 21). Directorii si censorii inca trebuie se fia romani. Patru directori si 4 censori sunt numiti de actionari; era 2 directori si 3 censori sunt numiti de guvern (art. 22.) Directorii voru trebui se justifice posessiunea de 20 de aciuni, er' censorii de 10. (art. 23). Statutele banchii le va face guveruul după principiile legei de față si ele voru fi supuse sanctiunei domnesci (art. 29.) Aceste statute potu fi modificate numai dupa propunerea adunarei generale si incuviintarea guvernului. . .

Aceste sunt dispositiunile de capetenia a-le legei, prin care se da nascerea celui mai impor-

tantu institutu de creditu romanu. Pentru că acestu stabilimentu se poate prosperă, trebuie, că capitalul moralu alu celor ce voru fi chiamati alu administră se fia onestitatea personificata. Ne place a crede, că nu-i va fi greu guvernului romanu de a afla pe oménii, ce-i sunt de lipsa pentru ducearea la bunu scopu a grelei intreprinderi. Guvernul actualu alu Romaniei odata pe acestu drumu nu trebuie se se oprăsca, decătu, candu va fi facutu totu, ce astăpta cu dreptu cuventu dela densulu asigurarea intereselor bine intielese ale tuturor romanilor. Credem, că in curându va urmă legea pentru intemeierea banchii de creditu agricolu; legea pentru esploratiunea padurilor, a mieloru s. a. Incredere mai multă in fortile proprii si tōte voru fi cu putintia! —

Franc'i'a si Jesuitii.

In ciudate timpuri mai traîmu. Nu trece mai nici o zi, că se nu se intempe căte ceva, ce se vina a isbă in fața logicei, ce pretendem, că existe in inlantiuirea evenimentelor. Ce spectaculu mai surprinditoriu, decătu acela, ce ni-lu presenta luminatul occidentu alu betranei Europe! Pre candu ia doct'a Germania se intempla unu feliu de „peccavi“ înaintea Vaticanului: pe atunci in Franc'i'a incepe intre Iesuiti si guvernul republicanu, o luptă corporu la corporu, alu careia finit u-lu potem prevede! Astă luptă intreprinsă in alte condiții in Franc'i'a, decătu in Germani'a, e de-o însemnatate generală. Este vorba de famosulu § 7 din legea asupra invetiamentului superioru, a d-lui Jules Ferry, care a fostu respinsu in senatu cu ajutoriulu cătorva republicani mai hybridi din centrulu stangu dusi — cumu se dice, pe ghiatia de intrigile monarchistilor. Acestu § interdicea congregatiunilor monastice neautorizate dreptul de a invetia, si prin urmare dreptul de a tienă institute de invetiamentu; elu tientea a lovi pe iezuiti, punendu-i in impossibilitatea de a mai ave institute, unde se invetia, la adăpostu de ori ce controla o mare parte a tinerimii dupa nisces principii, cu totul opuse principiilor, pe cari este basata societatea modernă — efluksu alu nemuritoriilor principii proclamate in omenire de marea revoluție dela 1789. Unu guvern presidat de unu omu atât de energetic si in chiaru cu scopurile, ce voiesce se atinge, precum este d. de Freycinet, nu putea se lase neparata lovitură, ce se pregăteau a-i dă neimpacatii sei dusmani. Inca înainte de-a se procede la votu, ministrul-priședinte declară, că, de către senatul va respinge § 7, care este minimulu concessiunilor posibile, atunci guvernul va fi silitu se aplice legile esistente in privint'a tuturor congregatiunilor neautorizate — legi, ce remaseseră ne-aplicate pene aci numai din o prea mare condescension a guvernului trecutu, față de aceste congregatiuni. Firm'a declaratiune a ministrului deschise ochii monarchistilor facându-i se vedă, că victoria loru, va fi o victoria la Pyrrhus! Reintorcerea loru era prea tardia. In Franc'i'a nu domnesce practică că, de către cineva a disu de mai multe ori „nu“, apoi se se întârca deodata si se dica „da“. Omenii remanu consecutive in bine, că in reu, dupa ce s-au angajat odata! . .

Legea votata in fine in totalu de către senatul a reinternata earasi camerii, că se apröbe modificarea introdusa in ea său se-o respingă. Operatiunea acăstă dădu nascere in camer'a deputatilor — unde preponderența elementulu mai jude — la scene furtunose, cumu se potu vedea in o camera francesă! Guvernul, invitandu pe camera se primăscă legea astfelui modificata, isi reinnoi declaratiunile facute in senatu, că va aplica legile esistente in tota rigoreloru, in ceea ce se atinge de congregatiunile neautorizate. Pentru a-o pute a căstă cu mai mare successu, declară mai departe, că are trebuintă de increderea deplină a camerei, care este fidela expresiune a sufragiului universalu. Camer'a, priimindu legea, vota trecere la ordinea dilei, in care isi exprima nemarginata s'a incredere, că actualulu guvern va aplică in privint'a congregatiunilor neautorizate legile in tota rigoreloru. Fără multiamitudo de acestu votu guvernul numai decătu se puse la lucru. Pregăti decretele, prin cari sunt scosi din tiéra toti iezuitii de naționalitate straină; congregatiunea celoru francesi este disolvata, de asemenea noviciatele loru. In ceea ce se atinge de institutele loru de invetiamentu, ele voru fi inchise numai cu finea lui Augustu, pentru că tinerimea, ce frecuentă aceste institute, se si poate fini studiile incepute? Luptă intre societatea civilă modernă si intre tenebrós'a

societate a lui Ignatius Loyola a inceputu din nou! Acăsta luptă este, după noi, primul pasu, către separatiunea bisericiei si a statului. Lumea adăzătea cu o febrilă impacientia, se vădă, de către va reusi inginerulu de Freycinet acolo, unde era pe aci se intimpine unu stralucit fiasco gigantul d. de Bismarck. Bună reesita va dovedi inca odată, că o mare conchista a spiritului si ideelor libere s'a intemplatu in Franc'i'a!

Sighetu 26 Martiu 1890.*

Onorabila Redactiune! Din incidentul adreșei de recunoștința a Selagienilor către dlui deputat L. Mocsáry, pentru că din convinsere adeverată patriotică a partinitu anulu trecutu naționalitatilă in cauza limbei, diaristică maghiara isi face adnotatiunile sale ironice, că si cum numai cei 14 mii selagieni aru semti asia. Credu oare compatriotii nostri unguri, că prin legea de limbă semtiemntul naționalu alu romanilor ar' fi amortit, fia si numai in ore care parte a romanitatiei? Fără se insăză.

Romanii maramuresiani s-au tenu totu de la romani verdi si falosi de numele romanu, dăr' anulu trecutu, o parte din ei, incantati fiindu de voile sirenice, si din prea mare credulitate au alunecat in vertegiul seductiunilor, aci inse s-au destepătut si acumă cugeta si dorescu seriosu de a se spala de acea tina urita.

Adi majoritatea celoru 80,000 romani Maramuresiani, cari atunci au statu neclintiti, aplaudă cu bucuria pe fratii selagieni, era cei redusi i săluta caldurosu cu lacrimi de căintia in ochi.

Noi maramuresianii cu totii suntemu convinsi că, de către toti cei dela cărma ar' fi de o conștiință prea salutară cu Dlu L. Mocsáry, ar' fi mai bine de patria noastră, nu s'arū ivi atătea încordari, ci ar' urma armonia dorita.

Fia sigure si diuarele maghiare, că Selagienii potu a se maguli in totu de la, dicându cu firmitate: Longus post me sequitur ordo. — Eaca si maramuresianii sunt de unu cugetu si de o anima cu fratii loru Selagieni si eschiamă toti intr'unu sufletu. Se trăiescă fratii Selagieni. Se trăiescă Dlu L. Mocsáry!

Maramuresianii.

Gherla 29 Februarie 1880.*

(Replica la responsulu publicat in Nrii 5, 6, 7 si 8 si „Gaz. Tr.“ din 1880.)

„Fructus autem spiritus est caritas, gaudium, par. (Gal. 5. 22.) — In interessulu sacru alu romani individual jace, a nu afirmă nimic, ce nu ai potu totodată si demonstra; precum a nu desaprobă nimicu' nici a condamnă, pena ce nu vei fi in stare de a potu demonstra contrariul. Cetindu eu corespondintă anonimului selagianu, la care am reflectat, precum si responsulu datu la reflectare unile mele, m-am convinsu prea deplinu, că acelu d-nu anonimu nu multă dă pe reputația s'a individuală, afirmando lucruri, despre cari nu are cunoștință.

Despre corespondintă respectiva si responsulu datu mie, potu dice in genere, că ambele facu o pareche in felul meu, „Les deux font une paire“. Nu voiesc a me dimite la scommate triviale, nu voiesc a reflectă nouele erori comise in responsulu mie datu, nu voiesc a demonstra contradicerile, antilogiiile, din corespondintă prima si responsulu recentu, nu; ci me voi restringe singuru numai la cele afirmate despre persoana mea.

Te intrebă cu mirare, „că oare, unde incapă totu de la temintele corespondintă acestor espressiuni, in anima d-lui Pasc'a cea plina din fragedă etate cu nemarginată pietate.“ — Dlu meu, vediindu ori-si-cine in lume, că unu anonimu orecare ataca adeverul, mistifica lucrurile, ataca societatea, in care si dinsulu este unu membru; ba nu nimai, că o ataca, dăr' o si blamă, urbi et orbi strigă, că tota sareea a putreditu, si că in diecesă Gherla numai este cu ce se sară; vediindu dicu aceste totu si alte invinuri, tacă nu ar' insema pietate, ci tepiditate! Altcumă mi place a numi pe fiacine cu numele propriu, si nu prea curtenescu, candu este vorba despre adeverul; din acăstă nota caracteristica a mea, te rogă se nu conchidi nici de cum la ostilitate, ci din contra, la cea mai sincera bunăvointă; deoarece: „Nulla pestis officior ad nocendum, quam familiaris inimicus.“ (Boetius).

La cele citate din „Sionulu romanescu“ Nr. 10 din 1867 'ti dicu, că ex ingenio tuo me judicas“ (Ter.). Si multiamita Domnului, că nu potu dice despre acăstă al-

*) Corespondintă acăstă ni s'a tramsu de către mai multi romani fruntași din Maramuresiu. Red.

**) Intardiată din cauza lipsei de spatiu. Red.

si citatiune, că „Tangit et angit“ (mi pare reu); de-mi ai datu ocasiunea de a te convinge, că nu m'am-putat tare de adeveru scriindu pasagiul citatu (de „Slo-“) in „Amiculu poporului.“ Si te rogu, că bine se ob-serve, că eu in anulu 1867 eram numai unu studinte, ér' teologu absolutu, si asia asiu avé dreptu a apelá la buna-sa si bunavointia d-tale dicéndu: „Des, velim, infantiae me veniam.“ (Solin.) Si déca regele-psalmografu se mar-uriscesc despe pecatele tineretiloru dicéndu: „Pecatele tineretilor mele nu le pomení Dómne:“ cu cătu mai vér-sou o asiu poté face eu, care sum o nimica pe lenga acelu rege-profetu. Si déraco me cunosceti din fraged'a ati, ati fi potuta dupa invatiunea marelui Apostolu a me păca cam asia: „Cum essem parvulus, loquebar ut par-vus, sapiebam ut parvulus, cogitabam ut parvulus. Quando sum factus sum vir. evacuavi, quae sunt parvuli.“ (I Cor. III, 11).

Pe langa tóte inse-ti facu cunoscutu, că mai tarliu, dupa am fostu publicat u acele la cari faci alusiune in „A-miculu poporului“, unu professore de theologia din Strigoniu, că Dr. Zadory, caletorindu in esperintia la Rom'a, statutu de celu mai celebru dogmatistu alu tempului de fericitul Perón, că óre in corporile cerești ceva locuitori vietuitorii? La ce celebrulu professore i respunsi, că din analogia lucrurilor urméra, că acele spuri mari Dumnedieu n'a potutu se le lase góle si foră fiutie; inse, că ce locuitori suntu acolo, numai dupa am vomu sci, déca vomu iesi din trupu. — Filosofi an-ai pagani, precum si S. S. Parinti din tempii primi ai Bisericei s'a disputatu multu despre aceea, că óre corporile cerești au sufletu ori ba? — Asia aflamu, că Ahenienii si judecatu de vinovatu pe Auaxagoras, din causa, că a cunsciat a afirma despre sóre, că este o pétra, care arde (lapis). Discipulii lui Platone au invetiatu, că corporile cerești au sufletu de vietia (sunt animata). Asemenea a ins-tutu si S. Hyeronimu; ér' Augustinu a disu: „Si sunt animata coelestia corpora, pertinent ad societatem angelorum animae.“ S. Damascenu si S. Basiliu au sustinutu bisericiu; adeca, că corporile cerești nu-su insufletite. Sum'a Theologiei S. Thomae Aquinatis quaest. 60, st. III). Prin urmare vedi, că, precum fericitul Laur. si asia si d-ta iubite anonime 'mi faceti o invinuire ne-mentita. Séu dóra unui bietu studinte de romanu se uiu iertato a afismá, respective a opiná asia, precum au o-nu filosofii ancici si S. S. Parinti ai Bisericei? Deci, d-lu, iea sém'a bine, că „Approbatio cognitioni non debet surrere“ (Cicero). In urma fiami iertatu a me adresá aceste cătra d-vóstra si a ve dice: „Habete sal in vo- et pacem habet inter vos“ (Marc. 9, 49). Si apoi aminte dle anonime, că „Non omnis, qui parcit, est, nec omnis qui verberat inimicus. Melius est amveritate diligere, quam cum lenitate decipere.“ (S. Augustinu.)

Georgiu Pasca
professoru.

Apelu!

Conferintia prealabila a iuris consultiloru romani din Transilvani'a in siedint'a tienuta in Cluj la 28 I. c., luandu la desbatere seriósa din tóte punctele de vedere projectulu de lege in cestiunea grangia din Transilvani'a, a esmisu o comisiune spre negociația unui memorandu, care se va luá din nou la desbatere in un'a a dou'a conferintia a iuris consultiloru romani din Transilvani'a si partile ad-duse. S'a decisu mai departe, că acést'a conferintia se se tienia in 11 Aprile st. n. la Sibiu la ore d. a.

Subscrișii, insarcinati de conferintia tienuta in locu obiectu, facu prin acést'a apellu cătra toti iuris-consulti romani, rogandui, că cu privire la momentuositatea obiectului se binevoiesca a participa cu totii la susu atins'a conferintia.

Din siedint'a conferintiei prealabile, tienuta in Cluj la 28 I. c.

Dr. Ratiu.

Desiu in 25 Martiu 1880.

In caus'a scólei din Lapusiu lung-nescu a binevoitu d. Titu Budu in „Gazeta“ Nr. 19 a publica ofertele maranimoșe esoperate prin domnia s'a in suma de 141 fr. v. a., a caroru perceptiune o recunoscu. Inse d. Budu — 'mi face o imputare cu intentiunea blamii, că pena acuma n'am publicat list'a binevoitorii oferenti, am de a observá, că d. Budu mi-a trasmisu a insenmata in tempulu numitu, si eu am transpusu-o receptorei interimalu dlui Samuele Kiss; — in 30 Iuniu 1879 am tienutu adunarea comitetului scolei in pressntia Michaeld Serbanu canonico, că delegatulu Veneratului Consistoriu, sub Nr. II alu protocolului s'a indasu sum'a ofertei de 141 fl. v. a., sub Nr. VI s'a relatiunatu des-

pre manipularea acelei sume, depunendu perceptorele sum'a restanta de 119 fl. pe mésa, éra sub Nr. VII s'a decisu, a se esprime protocolarmente multiamita oferitorilor, si s'a impusu notariului Senatului se esprima multiamita publica si pe calea diuaristicel", eu insu-mi amu intrebatu ocasiunalmente pe notariul respectiv, déca a publicat u ofertele dela Gherl'a? la care 'mi respunse, că mai astépta, că se publice deodata si sumele incuse din ulteriorele oferte, ceea ce eu inca am probat.

Protocolul Senatului scolaru susternendu-se Veneratului Consistoriu gherlanu, acel'a s'a aprobatu sub Nr. 5918 ex 1879. La siedint'a consistoriala, credu, că toti oferentii au participat u assessori consistoriali, si d. Budu a fostu chiaru referente, asiadér' domnii oferenti gherlani, avendu cunoscinta exacta despre administratiunea baniloru din parte mi, nu credu se fia fostu d. Budu interpelatu in privint'a acést'a — de nu cumva la interpelatu Illustritatea S'a Pavelu. Acést'a inca nu-o credu, căci nu e barbatulu acela, care, că se scie stang'a, ce a facutu drépt'a, ar' fi urgitat publicarea ofertelor sale urbi et orbi inainte de timpu, avându si asiá a se susurte resultatulu finale Veneratului Consistoriu si a se face computulu si pe cale diuaristica. Altcumu la istoria scólei aceleia, care merita atentiu-ne in-tregei natiuni, si la luptele decurse de doi ani vomu reveni mai tardiu, incătu din punctul oportunitatiei va suferi interesseru acelei scoli, amenintiate acuma si din alte parti, precum erau parochii si dascali amenintati pe timpul domuiriei sub principii reformati, — déra voiesce si va fi — nu desperam! La acést'a ne indreptatiesce si intentiu-ne si resolutiunea Illustratitiei Sale Episcopului Szabó, des-coperita in siedint'a consistoriala din 27 Ianuariu tienuta in caus'a acelei scoli si parochie, la care avui norocire a luá si eu — cám rénu — parte, si drecumu aréta decisiunea consistoriala de sub Nr. 404 ex 1880.

G. Manu,
pres. comitet. scolaru.

Corespondint'a Redactiunei.

D-lui G. Suciu in Ghirisiu. — D-t'a te ai superat fórte pe v.-protopopulu Indolului d. Ales. Vlass'a din causa, că intr'o corespondentia, publi-cata in Nr. 15 alu „Gaz. Tr.“ a constatatu, că preotii din archidieces'a gr.-cat., cumu se vede, nu emuléze in colectarea ofrandelor caritative" si isi esprima dorint'a. că cei negligenti si nepasatori" se fia admoneati de cătra ven. ordinariatu, „că se se destope din somnulu trandavenie“. In corespon-dentia dela 8 Martiu 1880, ce ne-o tramiti pretindu, că prin pasagiul memoratu d. Vlass'a ar' fi „improscatu cu tina in preotimea diecesana, vrendu a dascali si pe prea ven Ordinariatu" si numesci corespondint'a lui „pascu ilu improscatoriu“.

D-t'a, onorate domnule, că preotu ai crediutu de a d-tale datorintia de a luá in aperare pre-otimea archidiecesana contra acestei pretinse „insinua-tiuni“, si acestu indemnui nobilu iti servesce spre onore, dér' ai trecutu cu vederea, că priu afirma-tiunile d-tale ne ataci séu ne „improsci" si pe noi, cari amu datu locu acelui „pascu ilu improscatoriu“. Déca ne credi capabili de a publica ceva, ce „im-próscă cu tina“ in preotimea unei archidiecese in-tregi; déca credi că noi amu suferi vredodata, că se se faca „abusu cu diuaristică": atunci, on. d-le te insieli cumplitu. Nu avemu necessitate de a-ti aduce dovedi pentru atitudinea nostra leala că-tra preotimea romana in genere, căci suntemu con-vinsi, că in privint'a acést'a opiniunea publica este deja formata si ea nu poate fi in defavorulu nostru. Te rogamu inse că de căte ori 'ti se va mai dă ocasiune de a combate parerea unui séu altuia es-primata in publicu se fi cu mai mare atentiu-ne, se judeci cu obiectivitate, se cumpanesci bine tóte impregiurările si se nu te conduci de impressiunea ce ti-o face persón'a care scrie si de sympathia séu antipathi'a ce o ai cătra dens'a. Déca ai fi facutu si in casulu acest'a asiă, nu ai fi potutu vedé in corespondint'a d-lui Vlass'a unu „pascu ilu improscatoriu“, ci ai fi trebuitu se 'ti dici, că o Redactiune romana nici nu poate se sufore, că cineva se arunce cu tina in preotimea romana si acést'a te-ear' fi indemnatu se receteschi acelu pasagiui.

Atunci, onor. d-le ai fi gásitu, că tóta greutea pasagiului din cestiune zace pe cuvintele „pre-otii cei negligenti si nepasatori armerită s. c. l.“ si astfelui ai fi trebuitu se te convingi, că d. prot. Vlass'a n'a disu nimicu oferenti pentru preotimea archidiecesana. Asemenea si asertiunea, că preotii in lips'a diuareloru nu sciu ce se petrece, nu se refere la întrég'a preotime, ci la aceia, cari in adeveru nu cetescu diuare, de cari, cumu recunosci insusi d't'a, se afla prea multi.

Se poate prea bine, onor. d-le, se nu 'ti placa manier'a, cumu scrie d. v-- protopopu. atunci tre-

buiea se te marginesci a-o combatte pe acést'a. D-t'a dici: „E adeveratu, că căte ceva face si d-s'a (d. Vlass'a), cetesce, lucra si scrie, dér' de-trage multu meritului vanitatea ridicula de a se laudá . . . e activu dér' pote suntu altii si mai activi, cari relativu facu mai multu, dér' nu alérga indata la „Gazeta“ s. a.“ Noi nu amu vediutu in corespondintiele d-Jui Vlass'a o asemenea tendintia de a se laudá pe sine insusi, ci l'am vediutu nu-mai laudandu preotimea din tractulu seu, pentru că satisfac datorie sale, si apelandu si la preotimea cea-lalta, că se nu remana inderetulu asteptarilor, ce le pune intr'ins'a natiunea romana. Noi asia amu intielesu pe d. Vlass'a, că d-s'a doresce se véda mai multa vieatia intre preotime, se-o véda emulandu inimplinirea missiunei sale, se véda in fine acést'a activitate salutara a ei oglindata si in press'a nationala, că astfelui se ajunga la cunoscinta intregului popor facendu-lu se-si recastigare increderea in fortiele sale. A vorbi si a scrie asia nu e numai unu dreptu, ci si o datoria a fiacarui preot romanu.

D-t'a insusi concedi că „multi in malte respecte suntemu mai multu séu mai puçinu negligentii“ si că „puçini preoti au esit in publicu cu colete.“ Déca intre acesti din urma te numeri si d-t'a, nu poti se te semti ofensatu, cu atât mai vîrtosu, căci nu e vi'a d-tale, cumu dici, ci a greleloru impregiurari, in care se affa parochia d-tale Ghiri-siu, care constandu abia din 450 suflete si-a edificatu ia vîr'a trecuta scola cu 1500 fl., sustiene unu inventatoriu cu 200 fl. salariu si a contribuitu multu si pentru alte imbunatatiri in parochia. O-nóre acestei parochie si preotului ei. Déca n'a potutu contribui acuma pentru inundati, va contribui alta data, candu scol'a isi va aduce rôdele ei.

D-t'a, onor. d-le, déca aveai se observi ceva la cele scrise de d. Vlass'a, trebuea se te adresezi dreptu la elu si se-i ceri esplicari, dér' nu se vîi se lu combati in publicu in modu passiunatu, căci, déca d-t'a nu mai puçinu că d. Vlass'a, esti unu preotu zelosu si activu, atunci chiamarea d-tale este de ai intinde man'a fratiesca si de a vedé in activitatea lui unu sprigini si o incuragiare pentru nisuntiele de cari dici că esti animatu.

Pentru Romanii inundati din Transilvani'a si Ungari'a.

La initiativ'a d-lui Dia-maudi I. Mănoile au incursu prin D-lu Ioanu P. Balanu din Bucuresti dela Domnii:

Ionu P. Balanu . . . . 100 franci.

Stefanu H. Panteli 20 'fr., Ioanu Angelovits 15 fr., George Nicolopulu 15 ;r., Dimitrie Vera 10 fr., A. Visner 20 fr., I. Poenaru Bordea 20 fr., D. Semo 20 fr. I. M. Levi 25 fr., B. Stefanescu 5 fr. Suma totala 250 franci.

Ariesiu-Luna, 23 Martiu 1880.

Stimate d-le Redactoru! Tipetulu de dorere alu nefericitiloru inundati a strabatutu si la anima poporului din Ar.-Luna.

Eata puçinulu ofertu benevolu, ce lu tramite intru alinarea suferintelor acelor nefericitii: Georgiu Bucsis 1 fl. 10 cr., Sim. Nicora doc. 50 cr., Nemesiu Gavrila 1 fl., Boariu Ioanu 1 fl., Pintea Georgiu 1 fl., Pintea Varvara 70 cr., Giurgiu Gligor 50 cr., Radu Georgiu 50 cr., Giurgiu Simionu 50 cr., Fetitie Toma 60 cr., Calusiaru Nic. 50 cr., Petricasiu Teodoru 50 cr., Mazere Ioanu sen. 50 cr., Tulai Mich. 20 cr., Had'a Alesiu 50 Suciu Simionu 50 cr., Moldanu Georgiu 40 cr., Fetitie Georgiu 30 cr., Munteanu Toma 30 cr., Giurgiu Nicolau 20 cr., Gyicu Ioanu 20 cr., Cucerdianu Ioanu 20 cr., Marcu Iosif 20 cr., Hada Giurca 20 cr., Tulai Elie servit. 20 cr., Boca Vasiliu 20 cr., Popa Ioanu 20 cr., Popa Stef. 20 cr., Tulai Sandu 20 cr., Mazere Nic. 20 cr., Iacobu Stavila calet. 20 cr., Giurgiu Ioanu prep. 20 cr. Apahidanu Ioanu 20 cr., Giurgiu Tom'a I. G. 20 cr., Giurgiu Elie I. G. 20 cr., Gyicu Ioanu I. St. 20 cr., Hada Eremie 20 cr., Had'a Moise 20 cr., Boariu Georgiu 20 cr., Giurgiu Gavrila 20 cr., Radu Constantinu 20 cr., Giurgiu Ioanu a Parasch. 20 cr., Ghicu Nic. 10 cr., Muresianu Teodoru 10 cr., Gyicu Petru 10 cr., Stan-ciu Stefanu 50 cr., Stanciu Vasiliu 20 cr., Fetitia Leaua a Onei 20 cr., Petricasiu Ioanu 40 cr., Sierbanu Ioanu 50 cr., Giurgiu Giurca 40 cr., Giurgiu Constantinu 20 cr., Tulai Mich. I. Dum. 10 cr. Tulai Ioanu I. Nutiu 10 cr., Moldanu Gavriliu 10 cr., Nemesiu Ioanu I. Ggii 20 cr., Fetitia Ioanu

I. Sim. 30 cr., Fetiție Vasiliu 10 cr., Nemesiu Ioanu 1. Cost. 20 cr., Nemesiu Teodor'a 10 cr., Nemesiu Flore 20 cr., Nemesiu Elie 20 cr., Nemesiu Ioanu I. Mitru 50 cr., Mazere Ioanu Grofulu 20 cr., Pap'a Georgiu 50 cr., Giurgiu Petru I. Toma 10 cr., Calusiaru Vasiliu 10 cr., Barta Stefanu 20 cr., Higysianu Petru 20 cr., Higysianu Ioanu 20 cr. Sum'a **22 fl. v. a.**

Georgiu Bucsiu,
parochu.

Pena acuma au incursu la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“ in totalu **1835 fl. 68 cr., franci II, 182** 50 cent. si **100** mărci germane.

(Va urmă.)

Diverse.

[Legă pentru infinitarea comitilor agricole în România.] Camer'a deputatilor a votat unu proiect de lege, care dispune urmatorele: Se voru infinitia sub numele de comitii agricole, asociatiuni in scopu de a lucră pentru perfectionarea tuturor ramarilor agriculturii romane si amelioratiunea morala si materiala a claselor agricole. La inceputu se va infinita unu comitiu agricolu in fiacare judetiu. Comitiile agricole odata infinitate, remanu institutiuni libere. In viitoru, singura formalitate de indeplinitu pentru infinitarea unor asemenea asociatiuni este aprobarea statutelor de către ministerul agriculturii, comerciului si lucrarilor publice. Modificatiunile, ce s'ar introduce in statutele aprobatelor, voru fi supuse la incuiintarea ministrului. Budgetul comitilor se compune din cotisatiunile membrilor si din subvențiunile ce li se voru acordă de ministerulu agriculturii, comerciului si lucrarilor publice, precum si de către județie si comune. Pentru acestu sfîrșitul ministerului agriculturii, județele si comunele voru inscrie in fiacare anu in budgetele respective unu fondu specialu. Comitiile agricole potu primi donatiuni in scopu de a le intrebuinta pentru inflorirea agriculturii. La fiacare trei ani se va tienă in diferte orasie o intrunire generala a delegatilor tuturor comitilor agricole din tiera sub numele de Adunarea generala a comitilor agricole din România. Guvernul va inlesni, in marginile mijlocelor, de care dispune, calatoria delegatilor comitilor agricole. Fiacare comitiu agricolu va tramite in totu anulu ministerului de agricultura o dare de séma despre totale lucrarile sale. Comitiile agricole in intielegere cu consiliul județian, voru lucră pentru a inlesni aplicarea legei comunale si a altoru legi si regulamente in acele parti, care privesc imbunatatirea agriculturii. Acele dintre consiliile agricole, care s'ar deosebi prin activitate si servituri aduse agriculturii, voru poté fi recunoscute prin decretu domnescu că asiediaminte de utilitate publica.

[Miseria in Maramuresiu.] Cetim in foile straine, că cu ocazia unei ultimei congregatiuni in comitatulu Maramuresiului s'a cetit unu reportu, care dă o icôna infioratore despre miseri'a ce domnește in comitat. In multe comune 6menii sunt aproape se mória de fome si, o cestiune numai de căteva dile (?); comunele, in cari catastrofa se mai pote amană cu căteva septemani sunt intr'o situatiune fericita. Cele mai multe dintre nenorocitele comune se afla in Verhovin'a, in cerculu Ormezelui, apoi in tienutul Dolha si in partea nordica a cercului de Huszt. In adunarea comitatului impartasirea, că guvernul a asignat pêna acuma in totalu numai 2000 fl. pentru cei suferinti, a facutu o impressiune penibila. S'a decis, de a se adressă la guvernul orogare, in favorul poporatiunei ce sufere, pentru unu imprumut nou de 10,000 fl., pentru că cu acésta suma se se cumpere cartofi (picioici) pentru semnatur'a de primavera.

(Avere mobiliara in Belgia.) — Intr'unu interesant studiu asupra averei mobiliare a Belgiei, aparutu in „Moniteur des intérêts materiels“, gasimur urmatorele date. Averea mobiliara a Belgiei, constandu in imprumuturi ale statului si provinciilor, in banchi, cai ferate, mine, sticlarii, actiuni straine, a fostu in 1878 de 4,552,273,000 lei si in 1879 de 4,987,895,000. Sumele plasate in valori straine se suie la 1,200 milioane. Dupa cifra actuala a populatiunei belge, 5,500,000 totalulu averei mobilisate ar' fi de 900 fr. de capu. „C. F.“

[Noua tentat. Tipografia secreta nihilista.] Nihilistii inca sunt de-

parte de a capitulá. Si sub domni'a dictatorelui Loris Melicov atentatele se continua si tipografiile secrete sunt in deplina activitate. In Kiew generalul Staber mergându pe strada a semtuit deodata pe la gâtua ceva rece. Intorcându-se iute vediù inaintea s'a pe unu june cu unu revolveru, care recunoscându pe generalu dîse: ért a, d-t'a nu este celu a de verat u si o luă la fuga. — Tipografia secreta s'a descoperită din lele aceste in Peterburg. Ea se află intr'o casa, care apartine unui anumitu Kozlow, care locuiea la unu tapetaru, care n'avea nici idea de ceea ce faceau chiriasii sei. Acestia se pareau a fi lucratori comuni, ei aduceau dulapuri de feru si duceau pe fiacare di pachete. Politia a observat, că de căteva dîle earasi au aparutu proclamatuni; in suspitunea loru erau trei case, ei observara acolo pe ce-i ce intrau si esieau si dadura intr'o numita casa peste toti lucratorii. Tipografia era impartita in trei odai; masin'a era unu tescu micu portativu. Siesprediece persoane au fostu arestate, dăr' n'au potutu se afle nimicu dela ei. Literele erau russeci si franceze; cine au fostu redactorii si unde se află redactiunea scrierilor, ce se tiparau in acésta tipografia secreta, inca nu se scie; cărti si scrieri ince s'au aflatu in tipografia.

[Certa ortografica in Germania.] D. de Puttkammer, cunstatul d-lui de Bismarck si ministru de instructiune publica in Prussia, voiesce se unifice ortografi'a germana. „Gazeta de Augsburg“ dice in acésta privintia, că există cinci sisteme propuse de invetită limbi germani spre a reforma neregularitatile si captivile ortografiei obiceiuite in diversele parti al imperiului. In Prussia multe litere parasite chinuescu persoanele, cari invetă limb'a germana. D. de Puttkammer a suprimat multu din aceste litere, dăr' totu au mai remas. — Aceasta unificare nu este dupa gustulu d-lui de Bismarck si printre unu decretu elu a oprită pe functionarii imperiului de a se servi cu ortografia, care are se fia propusa in scările prussiane. Astfelui, dice „Tagblatt“, unu bietu impiegatu imperialu, silitu de a asculta de cancelarulu seu, nu va poté su primă pentru exemplu liter'a h din cuvântulu Rath (sfatu) in timpu ce fiul seu va scrie intr'unu modu triumfatoriu Rat si 'si va bate jocu de ortografi'a rococo a parintelui seu. Ori cumu fia, ambele rude, sunt in recela in urm'a unei convorbiri care a fostu fără viua intre cancelariu si cunstatul seu. Lasandu la o parte rudeni'a, d-lu de Bismarck este adencu jîgatu prin legea ortografica a d-lui de Puttkamer, elu va trebui se sacrifice pe c, care precedea fara nici unu folosu pe k dela sfîrșitulu numelui seu.

„Pr.“

Revista bibliografica.

[Compendiu de Geografie Universală] prelucratu in usulu scolelor medie si a preparandielor de Teodoru Ceontea. Aradu 1880 cu tipariu diecesanu. Se află de vendiare la autorulu in Aradu. Pretiul 1 fl. 50 cr. v. a. Dela 10 exemplare se da unul rabatu. Acestu compendiu in 8° mare, 303 pagine, este imprimat in trei parti cu o introducere: „notiuni generale.“ Partea I tractăza despre geografi'a matematica; Partea II despre geografi'a fizicala; Partea III Topografi'a si Etnografi'a, (geografi'a politica). „La elaborarea opului de facia“, dîce autorulu in prefacția, „m'a condusu intentiunea de a usiură fiacarui omu castigarea de cunoștințe geografice. Opulu este menit in linea prima pentru scările medie si preparandii, in cari elevii semiescute fără adencu lips'a de atare manualu.“ —

[Neputul ca Unchiu], comedie in trei acte, tradusa dupa Schiller de Petrasch-Petrescu, Sibiu, tipariu lui W. Krafft 1880. Acésta traducere costa tramisa pe posta 25 cr. v. a. Se poate procură directu dela autorulu, din Sibiu. — Totu la acelu aatoru se află: „Biografia romane“ dupa Grube, 9 côle, 50 cr. v. a. „Mandrini, capitanulu banditilor“. Novela 14 côle, tramisa franco 75 cr. v. a.

[Indreptariu practic pentru pastori si sunete] Sub titulu acésta d. Titu Budu concip. episcopescu si vice-not. cons. va scrie unu opu despre modulu si formele scriorilor oficiose preotiesci (stilulu oficiosu bisericescu). In specialu opulu va tracta despre agendele personale si oficiose ale preotilor, despre cultulu divinu, despre administrarea sacrementelor, pe largu despre casatorii, impedimente si formele de dispensari. Despre causele scolare, a-

verile bisericesci si scolare, venitile preotiesci, dentiale si cantorale; despre relatiile față cu confesiuni; despre agendele scripturistice ale poporilor si preotilor, despre causele private, bisericesci si civile ale preotilor. Despre dari, osti, procese civile si preotiesci. Opulu va cuprinde poi totu feliul de formularie, de epistole, de curse, conventiuni, decrete, documente, contracte, protocoale, estrase din legile patriei in causele, care atingu mai deaprope preotimea, ordinatiuni ministeriale de acelasu soiu si altele, circularie diecane si ordinatiuni edate in causele mai momentose. Apoi unu tractat scurtu despre viața domestică a preotului si despre preotu că invetitoriu si paroh suflătescu. In urma exemple din viața preotiesca. Pretiul de prenumeratiune e 2 fl. v. a. si 10 ct. porto, si e a se tramite la autorulu in Gherla.

MUSICA.

[Au aparutu de sub pressa sa editur'a Societati i „Romania Jună“] două piese musicale de compozitorul manu d-lu C. G. Porumbescu, anume: „Lăunarei“ Polca-mazur, dedicata patroneselor balului romanu din Vien'a, si valsul „Camelia“ (ambele pentru piano), cari piese au fostu escute cu multu efectu la mentionatulu balu din anul acesta de capel'a d-lui Ed. Strauss. Ambele piese se află de vendiare la Societatea „România Jună“ in Vien'a (I. Sonnenfelsgasse Nr. 1) precum si la depositele mai insemnate de musicalie. Pretiul unui exemplar: Valsul 1 fl. v. a. (2 fl. 20 bani) si Polca 50 cr. v. a. (1 fr. 20 bani). O parte din venitul curat este destinat pentru fondulu Societatii „România-Jună“. — Este de asteptat, că aceste nove compozitii romane, cari au fostu fără bine primele de publicul din Vien'a, se voru bucură si de atenținea publicului romanu si nu voru lipsi in cercurile amatorilor de muzica, cu atâtua mai multu, cu catu laudabilă intreprindere a junelui artistu romanu merita a incuragiata si a se bucura de sprințul nostru.

[„Apollo.“] Numerul pentru lun'a lui Martin Brosiurei periodice musicale „Apollo“ ce apare in Budapest sub redactiunea d-lui Dr. Victor Fellegi contine următoarele: „Suvirea dela Aradu, cuadrilu de Iosif Kiss 2. Bolero jocu spaniolu de Aurel Wachtel 3. Pe aripile timpului polca iute de Iosif Müller 4. În toamna... cantece populare pentru cimbalu, transcrisul de Géza Allaga.

[Indreptare.] In Nr. 21 alu „G. Tr.“ la varietația a patră in locu de „Salutam cu bucuria o poziție“ a nea! e a se cete: „Salutam cu bucuria apariției. s. c. l.

Fabrica de ghete si de cizme

a lui

5—5

Imre Temesvári

in Budapest'a, Strada Kerepes Nr. 11.

Vendiarea cu redicat'a (toptanulu) si cu meruntul.

Recomanda pentru Dame:

Pantofi de casa din lasting	séu pele	fl. 1.
Pantofi pentru strada din lasting	séu pele cu toc	fl. 2.
si funta eleganta		fl. 3.
Ghete Regatta de incheiatu cu cătarami	din lasting	
finu, séu pele, fasonul celu mai nou		fl. 3.
Ghete cu elasticu inaltu de 20 cent. din lastingul		
séu pelea cea mai fina, cu talp'a dupla cu cuie	fl. 3.	

Pentru Barbati:

Ghete Regatta, din pele de Capriora	séu chagrain	fl. 3.
cu talpa grăsa		fl. 3.
Ghete Regatta din pele de manusi	séu lacu, cu	
marginea grăsa a talpei		fl. 4.
Ghete cu elasticu din iuhtu	séu pele de Vitiulu,	
cu talpile duple, tintuite, séu cu siurupuri		fl. 4.
Alese din calitatea cea mai buna		fl. 4.
Cisme 50—60 Centim, inalte, de iuhtu cu talpa dupla, tintuita tripla si cu siurupuri		fl. 9.

In fine totu felulu de ghete pentru baiati, fete, si pui cu pretiurile cele mai oftine ale fabriciei.

Comandele se voru efectua promptu cu Nachuhame, decă se tramite pretiul. Lucrurile neconvenabile se schimburos, liste de pretiuri mai detailate se trimitu grisi franco.

Cumparatorilor cu ridicat'a rabatu insemnatu.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 31 Martiu st. n. 1880.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	73.30	Obrig. rurali ungare	91.85
5% Rent'a-argintu(im-prumutu nationalu).	73.95	" Banat-Timis, 90.-	
Losurile din 1860	129.75	" transilvania, 90.-	
Actiunile banci nationale. 837 —		" croato-slav, 93.-	
" instit. de creditu	297.75	Argintulu in marfuri	55.
Londra, 3 luni	118.70	Napoleon'dori	94.
		Marci 100 imp. germ. . . .	58.

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioanu Gött si fiu Henricu.